

**UCHWAŁA NR XVI/258/15
RADY MIASTA TYCHY**

z dnia 26 listopada 2015 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015r. poz. 1515 j.t.) w związku z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012r. poz. 124 z późn. zm.), na wniosek Prezydenta Miasta Tychy, po zaopiniowaniu przez Komisję Oświaty i Spraw Społecznych oraz Komisję Porządku Publicznego i Zdrowia,

Rada Miasta Tychy uchwala :

§ 1

Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tychy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

Przewodniczący Rady
Miasta Tychy

mgr Maciej Gramatyka

Załącznik do Uchwały
Nr XVII/258/15
Rady Miasta Tychy
z dnia 26 listopada 2015 r.

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2016 ROK

Niniejszy Program Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej *Programem* opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku, założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016 oraz Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016.

CELE PROGRAMU

Promocja zdrowego, wolnego od środków uzależniających, stylu życia
Ograniczenie rozmiaru aktualnie istniejących problemów narkotykowych

Podstawowe kierunki działań przyjęte w Programie:

- I. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- II. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- III. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów,
- IV. wspieranie działań instytucji, osób fizycznych i organizacji pozarządowych, służących rozwiązywaniu problemów narkotykowych;
- V. pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej, kontraktu socjalnego.

DIAGNOZA PROBLEMU

Narkomania, w badaniu „Zachowania i postawy społeczne dorosłych mieszkańców Miasta Tychy wobec środków psychoaktywnych i przemocy” zrealizowanym w okresie od września do listopada 2014 roku wśród 800-osobowej reprezentacji mieszkańców miasta Tychy przez dr Grzegorza Gawrona, jest wskazywana jako czwarty najbardziej zauważalny i odczuwalny problem społeczny w Tychach.

Równocześnie prawie $\frac{3}{4}$ respondentów zadeklarowała, że do tej pory nigdy nie zdarzyło się, aby ktoś zaproponował im kupno albo zażycie narkotyków lub środków odurzających a większość ankietowanych (68,6%) twierdziła, że osobiście nie zna nikogo, kto nadużywa substancji psychoaktywnych.

Co piąta badana osoba (20,6%) deklarowała brak znajomości którejkolwiek z wyróżnionych w badaniu substancji psychoaktywnych. Z drugiej strony stosunkowo najbardziej znane są marihuana (78%), amfetamina (59,3%) i kokaina (51,6%). Do grupy powszechnie znanych środków zaliczyć należy również haszysz i heroinę, które wskazywała każdorazowo prawie połowa badanych (odpowiednio: 49,8% i 48,3%).

Zdecydowana większość ankietowanych nie jest w stanie ocenić dostępności substancji psychoaktywnych w Tychach, bowiem w każdym przypadku co najmniej 6 na 10 ankietowanych wybierało odpowiedź „nie wiem”. Jednocześnie stosunkowo najmniej

ankietowanych twierdzi, że zdobycie poszczególnych substancji byłoby w ogóle niemożliwe na terenie miasta.

Stosunkowo najłatwiej, w opiniach badanych przez dr Gawrona, można zdobyć: amfetaminę; ecstasy; LSD oraz sterydy anaboliczne. Z drugiej strony – najtrudniej o: heroinę; crack; astrolit i „kompot”.

W pierwszych tygodniach czerwca 2015 roku Instytut Badawczy IPC Sp. z o. o. zrealizował badanie dotyczące zagrożeń związanych ze stosowaniem środków psychoaktywnych wśród uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na terenie miasta Tychy.

W badaniu wykorzystano metodologię ESPAD (Europejski Program Badań Ankiety w Szkołach), a zastosowanie kwestionariusza ankiety audytoryjnej jako narzędzia badawczego pozwoliło na porównanie zebranych danych z wynikami uzyskanymi w poprzedniej fali badania w 2007 oraz 2011 roku.

Najczęstszym wiekiem inicjacji zażywania narkotyków jest 16 lat i więcej, natomiast w przeciwieństwie do roku 2011, w roku 2015 pojawiły się dane świadczące o rozpoczęciu zażywania narkotyków już w wieku 14 lat i mniej. Odsetek uczniów, którzy pierwszy raz zażyli narkotyki mając mniej niż 14 lat nie przekraczał 1%. Jednak oznacza to potrzebę prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych już wśród najmłodszych uczniów.

Co czwarty gimnazjalista nie był w stanie określić dostępności marihuany i haszyszu, natomiast to w tej grupie odnotowano najwyższy odsetek wskazań odpowiedzi świadczących o tym, że zdobycie tych narkotyków było niemożliwe. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie, narkotyk paliło ok. 13% uczniów. Niespełna 27% paliło w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a nieco ponad 1/3 badanych (dokładnie 36,20%) kiedykolwiek w życiu.

Marihuanę lub haszysz znacznie częściej palą chłopcy. Pomimo, że większość badanych twierdzi, że nigdy nie próbowała ani marihuany ani haszyszu, to niepokojący jest fakt, że wśród tych którzy mają takie doświadczenie za sobą, dominują nastolatki, które paliły którąś z substancji co najmniej 8 razy. Wśród uczniów, którzy nigdy nie palili marihuany ani haszyszu, dominują gimnazjaliści.

Zarówno w przypadku ecstasy jak i substancji wziewnych, ok. 80% badanych deklaruje, że nikt z ich znajomych nie stosuje tych używek.

Zdecydowana większość uczniów nigdy nie zażywała amfetaminy, cracku, kokainy, heroiny, sterydów anabolicznych i LSD (częściej zażywali je chłopcy). Narkotyki przyjmowane z użyciem strzykawki, zaraz po pigułce gwałtu, były najrzadziej wskazywanym narkotykiem z tych, z którymi styczność mieli uczniowie. Częściej do ich używania przyznawali się chłopcy.

Uczniowie najczęściej wchodzili w posiadanie narkotyków dzięki znajomym. Najczęstszym powodem sięgania po narkotyki jest niezmiennie ciekawość i nuda. Z jednej strony, wskazuje to na potrzebę zapewnienia nastolatkom większej liczby ciekawszych form spędzania czasu wolnego, z drugiej zaś na próbę wyjścia naprzeciw zaspokojenia owej ciekawości, zanim postanowią zrobić to sami.

W terapii w Ośrodku Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień „Mens Sana” uczestniczyło w 2014 roku 40 osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

W 2014 roku w Stowarzyszeniu „Trzeźwość Życia” udzielono 297 konsultacji osobom uzależnionym (137) i współuzależnionym (160) od narkotyków, a z 86 osobami uzależnionymi od narkotyków pracowano indywidualnie.

Na terenie miasta Tychy popełniono w 2014 roku 187 (w roku 2013 odnotowano 285) przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta.

W realizacji Programu uczestniczyć będą również:

- 1) Jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Tychy:
 - 1) Wydział Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą;
 - 2) Straż Miejska;
- 2) Jednostki organizacyjne Miasta Tychy:
 - a) Miejski Zarząd Oświaty;
 - b) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
 - c) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji;
 - d) Ośrodek Usług Opiekuńczo – Wychowawczych;
- 3) Inne podmioty:
 - a) Miejski Zespół Przeciwdziałania Narkomanii;
 - b) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna;
 - c) Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Mens Sana”;
 - d) Komenda Miejska Policji;
 - e) Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób dotkniętych problemem narkotykowym;

ZASOBY

Placówka	Adres
Ośrodek Pomocy Psychologicznej, Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Mens Sana”	ul. Bukowa 20
Stowarzyszenie „Trzeźwość Życia”	ul. Nałkowskiej 19
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Andersa 16
Komenda Miejska Policji w Tychach	al. Bielska 46
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach	ul. Budowlanych 59
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych osób dorosłych	Plac Baczyńskiego 1
II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich	Plac Baczyńskiego 1
Miejskie placówki oświatowe:	Liczba placówek
Rodzaj	
Przedszkola	23
Szkoły podstawowe	22
Gimnazja	14
Szkoły ponadgimnazjalne	18
Pozostałe placówki oświatowe	4
Antynarkotykowy Telefon Zaufania	32 227-99-99

DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. Prowadzenie programów psychoterapii uzależnienia od narkotyków, w tym indywidualne sesje psychoterapeutyczne.
2. Prowadzenie programów terapii dla młodzieży i osób dorosłych uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
3. Prowadzenie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych.
4. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy.
5. Udzielanie wsparcia finansowego w dostosowaniu warunków lokalowych dla prowadzenia zadań z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
6. Finansowanie superwizji klinicznej pracowników placówek leczenia uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Wskaźniki:

- ilość osób objętych terapią;
- ilość osób uczestniczących w programach rehabilitacji;
- liczba godzin w ramach, których udzielono wsparcia terapeutycznego.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Prowadzenie programów psychoterapii dla osób współuzależnionych.
2. Udzielanie rodzinom z problemem narkotykowym wsparcia psychologicznego oraz bezpłatnych porad i konsultacji w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego i karnego w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy.
3. Prowadzenie grup wsparcia, grup rozwoju osobistego, konsultacji indywidualnych i programów pomocowych dla członków rodzin osób uzależnionych.

Wskaźniki:

- ilość udzielonych konsultacji prawnych i psychologicznych;
- ilość osób uczestniczących w grupach wsparcia;
- liczba godzin w ramach, których udzielono wsparcia terapeutycznego.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów.

1. Wspieranie szkół podstawowych oraz gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.
2. Prowadzenie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków.
3. Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do rodziców, których celem jest rozwijanie umiejętności wychowawczych.
4. Prowadzenie autorskich programów edukacyjno - informacyjnych, dotyczących środków uzależniających dla uczniów tyskich szkół.
5. Prowadzenie zajęć warsztatowych adresowanych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych uzupełniających wiedzę na temat zdrowego stylu życia.
6. Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie problematyki narkotykowej, np. poprzez organizację kampanii społecznych, konferencji, debat, akcji edukacyjnych mających

na celu zwiększenie aktywności tyszan (solidarności społecznej) w sprawach związanych z narkomanią; uwrażliwienie na konieczność szybkiej reakcji, nieobojętność wobec problemu.

7. Monitorowanie skali problemu narkotykowego poprzez prowadzenie lokalnych badań, sondaży i diagnoz pozwalających ocenić potrzeby, zasoby i efekty podejmowanych działań oraz poznać aktualny stan problemów narkotykowych w mieście Tychy.
8. Stworzenie lokalnej koalicji dla skutecznej walki ze zjawiskiem narkomanii z włączeniem rodziców dzieci i młodzieży szkolnej, angażując ich także w kontrolę środowiska szkolnego i pozaszkolnego, zachęcając do zwiększenia nadzoru nad dziećmi.
9. Zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych.
10. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież i adresowanych do grup rówieśniczych.
11. Doposażenie realizatorów Programu w pomoce niezbędne do prowadzenia zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkotykowych.

Wskaźniki:

- liczba uczestników programów edukacyjno-profilaktycznych;
- liczba uczestników debat, akcji;
- ilość wydanych i rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych.

IV. Wspieranie działań instytucji, osób fizycznych i organizacji pozarządowych, służących rozwiązywaniu problemów narkotykowych.

1. Wspieranie działalności merytorycznej instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
2. Organizowanie szkoleń, konsultacji, superwizji i warsztatów na potrzeby realizatorów Programu (nauczycieli tyskich szkół, pracowników świetlic środowiskowych, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, pracowników Policji, Straży Miejskiej, itd.), na temat problemów związanych z narkomanią.
3. Prowadzenie „Antynarkotykowego Telefonu Zaufania”.
4. Zakup testów do wykrywania narkotyków w organizmie na potrzeby realizatorów Programu.

Wskaźniki:

- liczba uczestników szkoleń;
- ilość zakupionych testów do wykrywania narkotyków.

V. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej, kontraktu socjalnego.

1. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie Centrum Integracji Społecznej.

Wskaźniki:

- liczba osób, zagrożonych wykluczeniem, które podpisały kontrakt socjalny.

BUDŻET PROGRAMU

1. Zadania ujęte w niniejszym Programie finansowane są ze środków budżetu miasta, zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu miasta Tychy na rok 2016.
2. Budżet Programu został wydzielony ze środków przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok.